

wordt en eigenlijk eerst te vinden is in de Westminsterse Confessie, waarin hij slechts de vrucht ziet van de verkeerde scholastiek, dan hebben we uit onze eigen Confessie reeds aangetoond, dat dit niet juist is.

In het algemeen sprekend, schrijft Dr. Kuyper:

Eigenlijk behoort hetgeen Dr. Ubbink voorts nog aanvoert, ook ten opzichte van het Nieuwe Testament, niet door ons weerlegd te worden, want dit is reeds zoo vaak en op zoo uitnemende wijze geschied, dat het bijna onbegrijpelijk is, dat hij nog met zulke argumenten aankomt.

Dr. C. E. Hooykaas spreekt in „De Stroom“ (vrijzinnig):

Al te lichtvaardig wordt het werk van Gereformeerden in vrijzinnige kringen voorbijgegaan, al te dom wordt naar aanleiding van Assensche decreten geoordeeld. Men behoeft een geestesrichting echter niet te volgen om rechtvaardig tegenover haar te zijn, en zich niet te willen blameeren door onwetendheid ten opzichte van haar ernst.

Dr. Hooykaas voegt er aan toe:

In de Gereformeerde kringen wordt het den schrijver zeer euvcl genomen, dat hij op eigen gelegenheid en voor eigen verantwoording deze roep over herziening der Belijdenis durft doen hooren, en dat terwijl hij dienstdoend predikant is. Maar in de Protestantische wereld kent men geen gezag, zonder welks imprimatur geen boek verschijnen mag.

Wij kennen zulk een gezag niet, gelukkig. Ook is niemand gedwongen, iets te beloven. Maar als een vrouw haar man, een onderwijzer zijn bestuur vrijwillig beoof, bezwaren eerst binnenhuis te bespreken, vóór ze er mee naar buiten treden, is dat dan dienstbaarheid?

Naschrift. Nadat Peelle in „Woord en Geest“ heeft beweerd, dat de „machthebbers“ in de Geref. Kerk alles zouden doen, om den ernst van het geval-Ubbink te camoufleren (uit vrees voor den „gouden standaard“, en om den „schijn“ te bewaren) komt deze week een inzender vertellen, in hetzelfde orgaan, dat hij inzake die kwestie-Ubbink in de Gereformeerde Kerken „zichtbaar en hoorbaar leedvermaak“ heeft geconstateerd. Zoo laat Dr. Geelkerken alles maar drukken; het is een troost, dat zijn blad zich zelf voortdurend opheft.

Enkele van Luther's 95 stellingen.

In Bergen op Zoom's „Kerkblad“ drukt Dr. W. M. le Cointre eenige van Luther's 95 stellingen af:

1. Daar onze Heer en Meester zegt: Doet boete, geeft hij als zijn wil te kennen, dat het geheele leven der geloovigen boete zal zijn.

27. Den mensch prediken zij, die zeggen, dat de ziel, zoodra het gold in de kist klinkt, opstijgt uit het vagevuur.

36. Ieder Christen, die waarlijk berouw heeft, ontvangt volkomen kwijtschelding van straf en schuld, ook zonder aflaatbrieven.

52. De hoop om door aflaatbrieven zalig te worden is ijdel, al ware het, dat de aflaatcommissaris, ja de paus zelf, zijn ziel er voor in pand gaf.

55. Natuurlijk is het de meening van den paus, dat, als men de aflaten (die het minste zijn) met één klok, eenvoudige diensten en plechtigheden viert, men het evangelie (dat het meeste is) met honderd klokken, honderdvuldigen luister, honderd plechtigheden verkondigen moet.

62. De ware schat der kerk is het heilig evangelie der heerlijkheid en genade Gods.

71. Wie predikt tegen de waarheid van den apostolischen aflaat, die zij verbannen (anathema) en vervloekt.

72. Wie echter op zijn hoede is tegen de ongebonden en aanmatigende woorden van de aflaatpredikers, die zij gezegend.

89. Aangezien het den paus bij de aflaten meer om 't heil der zielen dan om geld te doen is, waarom verklaart hij dan de vroeger verleende brieven en aflaten voor krachteloos, daar zij toch van evenveel kracht zijn?

90. Deze zeer ernstige bezwaren der leeken alleen met geweld te onderdrukken, in plaats van ze met degelijke gronden op te heffen, beteekent kerk en paus prijs geven aan den spot der vijanden en de christenen ongelukkig maken.

92. Weg dus met al die profeten, die tot het volk van Christus zeggen: Vrede, vrede, en er is geen vrede.

93. Goed ga het echter den profeten, die tot het volk van Christus zeggen: Kruis! Kruis! en het is geen kruis.

94. De christenen wekke men er toe op, dat zij zich beijveren, om hun hoofd Christus te volgen door straffen, dood en hel.

95. En dat zij dus meer hierop vertrouwen, dat zij door vele verdrukking zullen ingaan, dan door de gerustheid des vredes.

Een aardige herinnering aan den doorgaans aangevoelen herinneringsdag der Kerkhervorming (31 Oct.).

Kwestie-Lisse.

De pers komt tot rust; enkele bladen geven nog een opmerking.

Dr. J. H. Gunning schrijft in „Pniel“:

Mij is al dat vrome gezeur en gelaster en gekotter en dat alles „uit gehoorzaamheid aan den Heere“ en ter eere van „de“ kerk (natuurlijk de hunne) zoo afschuwelijk, dat ik er geen woorden voor heb.

Dr. Gunning aanvaardt dus niet, wat toch wel gezegd is, dat precies zooals hij zoekt (met hartstocht) naar de „una sancta“ (de ééns heilige kerk), evenzoo anderen dat doen in wat hij verafschuwt — blijkbaar wijl hij de bedoeling niet doorziet. Daarom worde hier Dr. D. Sikkel

(„Amst. Kb.“) geciteerd, die óók uit de „una sancta“-gedachte redeneert:

Er is ook een dwalen in oprechtheid.

Er is een historisch vastgegroeid zijn in verkeerde voorstellingen.

Dan mag ik mijn broeders en zusters niet verloochenen. Ik moet en wil ze van heeler harte liefhebben. En met hen samenwerken, waar ik maar kan. Ik moet het contact der liefde met hen bewaren.

Ook en vooral met die geloovigen, die met mij leven uit de Gereformeerde belijdenis. Maar bij hen ga ik zeker kerkelijk niet op bezoek. Bij hen het laatst. Zoomin als ik mijn weggelopen kind ga feliciteeren met zijn nieuwe woning.

Ik wil allerlei bezoeken maken.

Maar dat niet.

Daarvoor heb ik mijn kind te lief.

En de oefening van het contact der liefde zal daar in bestaan, dat ik vermaan tot terugkeer.

Zóó openbaart zich mijn liefde tot de ééns heilige algemeene Christelijke Kerk. De una sancta!

Zie hoe goed en hoe lieflijk is het, dat broeders ook samenwonen.

Maar er is niets lieflijks in, dat broeders, die niet samen willen wonen, elkander feliciteeren met het gescheiden wonen! Dat is verloochening der eenheid.

Of Dr. Popma in „Soester Kerkbode“:

De strijd om de eenheid der Kerk is opgegeven zooloos door hen die de bestaande gedeeldheid onherroepelijk achten en er in berusten, als door hen, die de verschillen gering achten en alle instituten evenzeer waardeeren willen.

Concreet gezegd met 't oog op de situatie in ons Vaderland: we mogen de Gereformeerden in de Herv. Kerk en de Chr. Geref. Kerk niet met rust laten.

Evenzoo:

De eenheid der kerk hebben we niet door afvaardiging naar een intrede, dat is 't opgeven van de eenheid, maar door de vermaning.

Of Dr. K. Dijk in „Haagsche Kerkbode“:

Ik zou voor zulk een deputatie bedanken, omdat ik niet zou weten, hoe ik zou moeten gelukwenschen. We zouden toch, en ik kan het niet anders zien, moeten getuigen b.v. tegen het verkeerde in de organisatie van 1816, of in de scheuring van 1892, en zulk een getuigenis verwacht men niet in een gelukwensch.

Raadpleeg naast den dominee den notaris.

Blijkbaar niet bang voor uitdrukkingen van Dr. A. Kuyper, schrijft „De Banier“, het orgaan van De Kersten als spreker op het politieke forum, in een hoofd-artikel, over Kerk en Staat; en in verband daarmee over „de zilveren koorde“; nu weet men het wel.

Uit een art. (XI, 1028) knip ik volgende passage:

Nu kan niet worden tegengesproken, dat de vaderen een zwaren strijd hebben gevoerd met de Libertijnsche regenten, die steeds van de macht der Overheid misbruik maakten en de kerk onder hun heerschappij wilden brengen. Maar dit neemt niet weg, dat de Overheid de ware Gereformeerde religie heeft uit te keeren wat haar toekomst.

Het modernisme heeft zoomin als eenige secte, die de oude belijdenis verliet, en zoomin als Rome recht op uitkeering van de Overheid.

Aan de kerk der Hervorming komen de baten der goederen toe en haar heeft de Overheid te beschermen. Van een losmaken der z.g.n. zilveren koorde, gelijk die door Dr. Kuyper bepleit werd, verwachten wij niet veel goeds. Werd die losmaking niet ingegeven door ongelooft door vrees, dat de revolutie aan de macht zou komen en dan alle uitkeering zonder verrekening zou verdwijnen? Maar als (wat God verhoede) het zoover kwam in Nederland, zou men dan gelooven, dat de zelfstandige kerk werd ontzien?

„De kerk der hervorming“, zegt Dr. Kersten (ik onderstel hem nu als schrijver).

Men zou bij dezen dominee nu een notaris willen voegen, die zorgvuldig naging, aan welk postadres de aangeteekende brief der overheid zou moeten bezorgd worden. Is met de „kerk der Hervorming“ bedoeld de kerk, waar Dr. Zandt toe behoort? De kerk, waartoe Dr. Barth eens heeft behoord? De kerk, waarin Dr. Kersten erkend wordt als dienaar des Woords? of die alle? Zoo ja, hoe moet het dan met de kerk van Dr. Zandt, aan welke men geen geld uitkeeren kan, zonder tevens de „valsche leer“ te steunen, in plaats van „uit te roeien“? Of is het hervormde kerk-instituut niet bedoeld, wil men dat dan maar niet duidelijk zeggen? En dan erbij verduidelijken, of er één dan wel meer adressen in aanmerking komen, en zoo ja, welke? En welke Hervormden?

Notarissen hooren bij dominees. Alle goede beroepen vormen saam het college van werkers. Dat van die notarissen heb ik ook al eens gedacht als ik de „Herv. Kerkh. v. Rotterdam“ las. Alle preekbeurten uit stad en omgeving staan onder het hoofd: Ned. Geref. Gem. O wee, als iemand eens zoo'n dienst binnenloopt, en uit dankbaarheid zoo'n „Ned. Geref. Gem.“ heel ruim bedenkt in zijn testament..... Ik denk, dat notaris en gemeente na opening van het testament bulkpijn zouden krijgen. Want men zou ook niet veel verder komen, als men den slotzin van het art. in „De Banier“ las:

De Overheid vervulde den haar opgelegden plicht getrouw en met milde hand. En getrouw is die vervulling zoo alle uitkeering gegeven worde aan de kerk alleen, die naar belijdenis en historie de kerk der oude Gereformeerde religie is.

K. S.

BOEKBESPREKING

In de maand October ontvingen we ter aankondiging:

't eerste nummer van den 37en jaargang van Timotheüs, geill. weekblad, onder hoofdredactie van J. N. Voorhoeve, Den Haag (uitg. La Rivière en Voorhoeve, Zwolle). De inzet van den nieuwen jaargang is een goede belofte voor wat komen zal. De illustraties zijn talrijk en wel verzorgd, de inhoud omvangrijk en afwisselend, gelijk blijkt uit de navolgende opgave:

Suring op! (Hoofdartikel). Indrukken Hoofdredacteur. „Het jagen in onzen tijd“, Vervolgverhaal. „De Opgaande Lijn“, door J. Smelik. (Geeft een blik achter de schermen van het Kerkelijk Gemeenteleven op een dorpje in de provincie Groningen). Aan boord van een onderzeeboot (J. Claus). Prijsvraag met 36 prijzen. Het Christelijk tijdschrift (Prof. Dr. F. W. Grosheide). Zoo gij iemands zonden vergeet (A. J. Drewes). Zilverruiter (illustratie). Prof. Dr. J. Severijn (portret). Contact met de jongeren. Volharding. Kanttekeningen op dingen, die gebeuren (Meyr. A. van Hoogstraten—Schoch). Het Geluk (A. J. van Huizen). Teekenen der tijden: „Godavertrouwen“ (J. Tiesema). Referendum (Antwoord op zestien vragen uit den lezerskring van Timotheüs). Elke week door de lucht naar Batavia (H. J. v. d. Munnik). Kiekie in het werk der Evangelisatie (D. Hoek). Geschiedenis van den Dag. De Goudweegschaal met illustratie. Briefwisseling Hoofdredacteur. Heerenkleeding. De Overstroming in China.

de October-nummers van het weekblad „De Spiegel“, Gebr. Zomer en Kaunings Uitg. Mij, Wageningen. Deze christelijke illustratie bestond den 1en October 25 jaar en bij gelegenheid van dit jubileum gaf ze een artikel „Ter Herdenking“, waarin over de oprichting en den oprichter wordt verteld, met een geïllustreerde bijdrage over de werkplaatsen, waar het tijdschrift gedrukt wordt. Voorts brengen de October-nummers naast de gewone rubrieken, verhalen van Menno van Stameren (Wijkende Wolken), Matthijs Martini (O, die Jeugd), Phé Wijnbeek (Herfstbladeren, Nederlaag, Schooiertje), Da J. A. Visscher (De zilveren Helm), Mary Poe (Surveillance), K. Albers (Als het duister wijkt), M. v. Kempen (Trouwslag), F. Lehman (Lied ons niet in verzoeking) en artikelen over: De groote Zwitserse Hervormer Ulrich Zwingli, Het Japanisch-Chineesch conflict, Uit de N. C. R. V.-film, Slangen, Winterherauten, Reuzen schildpaden (biologische bijdragen van den heer H. Holdinga), Thomas Alva Edison gestorven, Onze hietenbouw, Straten met verdiepingen, Verkiezingsstrijd in Engeland, Hervormingsdag.

De inhoud ook van deze illustratie is dus alleszins actueel en de 26e jaargang zet verdientelijk in:

het October-nummer van „De Jonge Vrouw“, Uitg. van Bosch en Keuning te Baarn, met mediatie over „Blijdschap in den Hemel“, een vervolgverhaal van de redactrice Mevr. J. M. Westerbrink—Wirtz. „Het Wonderse Geluk“, een artikel van Chr. le Roy over „Kunstvormen in de Natuur“, van T. J. Loggés, architect over „De Logeerkamer“, van W. P. den Turk over „Het gezin in de groote stad“, de „Wie-Weet-Wedstrijd“, „Ateliëmeisjes“ door G. J. Peelen, „Winterprovisies“ door C. G. Volde, „Langs de Wegen“, „Keukengeheimen“, „Onze kleeding“, „Practische Dingen“, Correspondentie, Nieuws uit eigen kring.

Een mooie bijlage „Maaiers op den Herfstmorgen“, naar een kunstfoto, is aan het welverzorgde en interessante nummer toegevoegd;

„De Vonk“, onafhankelijk, twee-maandelijksch tijdschrift voor Kunst en Letteren, onder red. van Henri Morrien en Willem Eges, Cnaes de Vrieselaan 122a, Rotterdam, met een vervolgscijtel „Salto Mortale“ van Willem Eges. „De moderne muziek heden ten dage“ door Constant v. Wessum, „Hercules Seghers“ door Willem Eges, Rotterdamse peptjes, door H. M. Een aantekening (naar aanleiding van Dirk Costers „Waarheen gaan wij?“), Royaards anekdoten VII, door H. M. Kroniek door Willem Eges;

de October-nummers van „Ons Reisblad“, Orgaan van de Ned. Chr. Reisvereniging, met artikelen over: Als de bergen wankelen, Als een bloem des velds, Het kerkje van Morcote, Bezuiniging en ons reisplan 1932, 1932 Jubileumjaar—Propagandajaar, Herfst in Keulen, Verenigingsnieuws. Met bijzondere waardeering vermelden we het artikel „In de regionen van de eeuwige sneeuw“, door J. C. S. (no. van 28 Oct.). Dat stuk is een verhaal van bergtoerisme van het allerbeste soort;

de October-nummers van „De Schoolkrant“ voor de Chr. Scholen in Nederland, onder redactie van J. C. de Koning te Hillegom, met artikelen over: China en Japan, De munitie op de Engelsche vloot, Binnen- en Buitenlandsch nieuws, een feuilleton. Ook deze Schoolkrant blijft interessant en is door illustraties verlevendigd;

't October-nummer van „Ons Blad“, Evang. Maandblad voor Jongens en Meisjes, Uitg. Joha. Vlaanderen Oldenzeel, 1e Oosterparkstraat 212, Amsterdam-O., met een aardig voorartikel over „Onze Eerste Voorouders“, het vervolgverhaal Geppie, een gedicht Lofzang aan God, en de rubriek Raadsels. Met waardeering blijven we ook dit blaadje in zijn ontwikkeling volgen.

Het Zendingsblad van de Geref. Kerken in Nederland, uitg. Electr. drukkerij „Vada“, Wageningen, met den inhoud: Jeruzalem dorpsgewijze bewoond. Van Zendingsaangelegenheden: De prijs van „Het Zendingsblad“. Het Zendingsbureau. De Heer en Mevrouw Zuidema (bij de foto). Dr. J. D. v. d. Munnik. Zending Zeeland, Noord-Brabant en Limburg: Brief van Dr. Merkelijs. Zending Noord-Holland: Dr. D. J. B. Allaart. Een tweede missionaire predikant voor Djokja. Mei. J. G. Höchner. Zending Friesland: Woonsoho. Poerwordje (bij de zendingskaart). Zending Zuid-Holland Noord: Naar Watoe Sigar. Zending Groningen, Drenthe en Overijssel: Dr. P. J. Lambooy. Zendingskrans te Ermelo. Verslag der verg. van Zendingsarbeiders te Djokja. De „Zendingsmeisjes“ te Hallum. Statistiek. Korte Berichten. Leestafel. Suriname. Giften.

't October-
Geref. Va-
ding“, red. I-
aan een vrien-
vergadering, a-
de voordracht-
mit Wetenschap

't Maand-
Wereldbo-
de Conferentie-
and Work“, C-
Het Vers-
Pruisen e-
leden van Ger-
trode van De-
perspectieven-
woording door
Arnhem);

't October-
Vereen. tot o-
(uitg. Valken-
een artikel o-
behandeling v-
voor Ongevall-

Pr-
Dit lieve bo-
door A. J. C. w-
Het vertelt de-
kinderen van
sieren den tel-
30 cent. Weg-
de zeer billijk-
de kinderen o-
zending in aa-
geschikt v-
scholen bij ge-

Ko-
Terwijl Pres-
Kofi en Efoe-
hetzelfde getu-
lectuur vo-
zouden wij d-
hij onthoude-
op het kind-
andere volken
leidt? Ook dit
30 cent.

Vo-
Dit keurige
en bedoeld v-
is slechts 20 c-
tischen gods-
verstootten be-
ling opgenom-
tatspreke
bewerkt, en d-
gewomen.

In het Maan-
lezen wij als
dingsboekjes

„Om de je-
over vreemde
verhalen zóó
te brengen, d-
lot, ondanks
kleur. Want
verstaan, dat
zooal als vro-
tijdig de grom-
belangstelling
zending ook i-
En wij voeg-
wat inhoud
andere Zonde-
staan.

Zij zijn uit-
Den Haag.

M-

Met dit boe-
Bibliotheek v-
hoe Miebette
man verliest.
Moole karakte-
elgenaardig, o-
de vader van
Christen, nu
geestelijke st-
geteekend. He-
ven, en wij
Christelijken
maal niet erg
het inhinden

En nu van
bach heeft zij-
boek opent de
lham, een ve-
„De keizerin-
Papke; en „I-
brink—Wirtz,
over het vijf-
gram is dus
naren op de
worden; waa-
willen meewe-

Ze-

Van den d-
druk van dez-
dingsboekhan-
aan was beh-
van het aans-
troosten (hoov-

ter aankondiging:

gang van Timo-
redactie van J. N.
ere en Voorhoof-
rgang is een goede
fraties zijn talrijk
jk en afwisselend.

n Hoofdredacteur.
aal „De Opgaande
chter de schermen
een dorpie in de
en onderzeeloot
n. Het Christelijk
i. Zoo gij iemands
rijger (illustratie)
t met de jongeren.
gen, die gebeuren
Het Geluk (A. I.
dsvertrouwen" (J.
zestien vragen uit
week door de lucht
lekjes in het werk
enis van den Dag.
efwisseling Hoofd-
rooming in China;

blad „De Spie-
Mij, Wageningen
en den 26 October 26
leum gaf ze een
r de oprichting en
geïllustreerde bij-
tijdschrift gedrukt
umers naast de ge-
no van Stameren
a (O, die Jeugd),
laag, Schoolertje),
i. Mary Pos (Surk-
t, M. v. Kempen
in verzoeking) en
Hervormer Ulrich
fiet, Uit de N. C.
Reuzen-schildpad-
eer H. Heidinga,
etenbouw, Straten
n Engeland, Her-

e is dus alleszins
natelijk in;
onge Vrouw",
rn, met meditatie
vervolgverhaal van
ink—Wirtz „Het
hr. le Roy over
J. Logges, archi-
P. den Turk over
„Weet-Weetrijd",
„Winterprovisies",
„Keukengeheimen",
Correspondentie,

n Herfstmorgen",
zorgde en interes-
naandelijkach tijd-
er red. van Henri
Vrieselaan 122a,
alto Mortale" van
den ten dage" door
iers" door Willem
H. M., Een aan-
posters „Waarheen
VII, door H. M.,

isblad", Orgaan
et artikelen over:
em des velds, Het
ons reisplan 1932,
Herfst in Koulen,
waardering ver-
van de eeuwige
Oct.). Dat stuk is
allerbeste soort;

oolkrant" voor
redactie van J. C.
n over: China en
vloot, Binnen- en
Ook deze School-
ustraties verlev-
d", Evang. Maand-
Johs. Vlaanderen
Amsterdam-O., met
erste Voorouders",
t Lofzang aan God,
ring blijven we ook
en.

Geref. Kerken
drukkerij „Vada",
stalen dorpsge-
den: De prijs van
reau. De Heer en
f. D. v. d. Munick
Limburg; Brief van
nd: Ds D. J. B.
ikant voor Djokja-
eland: Wonocho
Zending Zuid-Hol-
ending Groningen,
poij. Zendingkran-
ndingsarbeiders te
Hallum. Statistiek
Giften.

October-nummer van „Maandblad van de Geref. Vereniging voor Drankbestrijding", red. Ds W. H. Giesen, Scheveningen, met: Brief aan een vriend te Schiedam, Verslag van de 31e jaarvergadering, artikel over „Drinken en Vloeken geleerd", de voordracht van Dr S. O. Los over „Drankbestrijding uit Wetenschappelijk oogpunt", Verenigingsnieuws.

Maandbericht van de Ned. afdeeling van den Wereldbond der Kerken, met artikelen over de Conferentie te Cambridge, De Resolutie van de „Life and Work", (drukkerij P. den Boer, Utrecht).

Het Verslag van den Arbeid in Rijn-Pruisen en Westfalen onder de Nederlanders, leden van Gereformeerde Kerken, dat vertelt van de intrede van Ds J. Wiepkema tot dit werk en van de goede perspectieven, die zich openen, en financiële verantwoording doet (uitgave Electr. Drukkerij A. Meyer, Arnhem).

October-nummer van „H. O. R. A.", Orgaan van de Veren. tot ondersteuning van Burgerlijke Ambtenaren (uitg. Valkenboskade 520, 's-Gravenhage), met o.m. een artikel over Vermoeienis, naar aanleiding van de behandeling van dat vraagstuk op het Intern Congres voor Ongevallen- en Beroepsziekten.

Prema.

Dit lieve boekje is naar de Engelse uitgave bewerkt door A. J. C. van Seters, en wel op voortreffelijke wijze. Het vertelt de geschiedenis van een Hindoe-meisje, voor kinderen van ongeveer 8 jaren. Talrijke plaatjes versieren den tekst van dit boekje, en het kost slechts..... 30 cent. Wegens de keurige uitgave, de vele plaatjes, de zeer billijke prijs, en vooral wegens het feit, dat het de kinderen op een voor hun bevattelijke wijze met de zending in aanraking brengt, is het buitengewoon geschikt voor de uitdeeling op onze Zondagscholen bij gelegenheid van het a.s. Kerstfeest.

J. D. W.

Kofi en Efoe.

Terwijl Premia ons in Engelsch-Indië brengt, leven Kofi en Efoe in Afrika. Van dit boekje kunnen wij hetzelfde getuigen als van Premia: het is zandingslectuur voor kinderen op zijn best! Waarom zouden wij de kinderen allerlei verhaaltjes geven, en hun onthouden, wat toch beslist zegenrijk kan werken op het kindergemoed: kennis van het kinderleven onder andere volken, en hoe ook daar de weg naar Jezus leidt? Ook dit boekje met zijn vele plaatjes kost slechts 30 cent.

J. D. W.

Van een Ceylonsch Prinsje.

Dit keurige boekje is geschreven door Aletta Hoog, en bedoeld voor kinderen van 8-10 jaren. De prijs is slechts 20 cent. De kleine jongen laat den Boeddhistischen godedienst los, en wordt, nadat zijn vader hem verstootten heeft, lieverlijk in het gezin van een zending opgenomen. Ook van dit boekje kunnen wij tot spreken. De heer van Seters heeft het opnieuw bewerkt, en door die bewerking heeft het aan waarde gewonnen.

In het Maandblad der Ned. Zondagsschoolvereniging lezen wij als antwoord op de vraag, waarom wij zandingsboekjes uitdeelen:

„Om de jeugd op den leeftijd, dat zij gaarne leest over vreemde landen en volken, door boeiende zandingsverhalen zoo met de verschillende rassen in aanraking te brengen, dat zij levendig belang gaat stellen in hun lot, ondanks verschil in denkwijze, gebruiken en huidkleur. Want het is noodig, dat zij reeds vroeg zullen verstaan, dat er maar EEN Heiland is, voor blanken zoowel als voor menschen met andere huidskleur, opdat tijdig de grond kan gelegd worden voor een later met belangstelling en liefde meeleven met het werk der zending ook in onze Oost en West."

En wij voegen er aan toe, dat deze zandingsboekjes wat inhoud en uitgave betreft, de vergelijking met andere Zondagsschooluitgaven glansrijk kunnen doorstaan.

Zij zijn uitgegeven door den Zandingsboekhandel te Den Haag.

J. D. W.

Miebetje, door W. H. Tuinstra—Temminck.

Met dit boek is de 34e jaargang van de Christelijke Bibliotheek van Callenbach voltooid. Beschreven wordt hoe Miebetje tot een eerste huwelijk komt, daarna haar man verliest, en dan een tweede huwelijk zal aangaan. Mooie karakters zijn vooral Oom Hans en Tante Coos; eigenaardig, omdat zij ongelovig zijn; terwijl met name de vader van Ben, Miebetje's eerste man, een positief Christen, nu juist niet in vriendelijkheid uitblinkt. De geestelijke strijd van Miebetje achten wij zeer goed geteekend. Het boek is over het geheel boeiend geschreven, en wij houden het voor een goed geslaagden Christelijken roman. Over de uitgave kunnen wij ditmaal niet erg roemen; het schijnt ons toe, dat ook aan het inbinden niet genoegzame zorg is besteed.

En nu vangt spoedig de 35e jaargang aan; Callenbach heeft zijn program al gereed; natuurlijk een Kerstboek opent de rij; dan volgt „In de mijnen", door Williams, een verhaal uit de Limburgsche mijnen; daarna „De keizerin van Austra Rauracorum", door Käthe Papke; en „Het lokkende land", door Mevr. Westerbrink—Wirtz, dat zich aansluit bij haar „Josephine"; over het vijfde deel viel nog geen beslissing. Het program is dus zeer aantrekkelijk, en de rij van intekenaren op de Chr. Bibliotheek zal wel weer langer worden; waartoe wij door onze aanbeveling gaarne willen meewerken.

J. D. W.

Zendingsliederen Bundel.

Van den derden herzien en veel vermeerderden druk van dezen liederenbundel verscheen bij den Zandingsboekhandel te Den Haag een tekstuitgave. Daarvan was behoefte; niet een ieder kan zich de kosten van het aanschaffen van den liederenbundel zelf getroosten (hoewel die zeer billijk is), maar voor het mee-

zingen heeft men aan de tekstuitgave genoeg. Dit boekje van bijna 130 blz. kost slechts 60 ct. en bij getallen nog minder. De uitgave zelf laat niets te wenschen over.

J. D. W.

Dr Th. L. Haitjema, Het Woord Gods in de moderne cultuur.

J. B. Wolters' U.M. — Groningen—Den Haag—Batavia. 1931.

Dit boek bevat enkele voordrachten, door Schrijver gehouden in Leiden. Van een eenigszins breedere bespreking zie ik af, omdat ik tegen verschillende ook hier weer naar voren tredende gedachten van den Schrijver reeds meermalen de mijne heb overgesteld. Ik herhaal slechts, dat ik de duidelijke zeggwijze van den Schrijver weet te waardeeren, dat zijn bedoeling gaaf is, doch dat voorts in haast geen enkel punt zijn denken liet onze verdragen.

Ook is er meer.

De samenvattende titel der lezingen klopt m.i. niet geheel op haar onderwerpen; de omschrijvingen (Kerk, geloof, Woord, verbaal-inspiratie, schepping, aanspreken) ontbreken of blijven vaag; veel nieuwe wijn wordt in oude zakken gebracht; beeldspraak (b.v. over de drie-eenheid van het goddelijk Woord (Christus-openbaring, Schrift en gepredikt Woord) vervangt en verhindert meermalen zuivere probleemstelling; nieuwe haastige vindingen (b.v. van H. Vogel over dialogesthai) worden vaak kritiekloos met haar fouten overgenomen; bij elkaar worden gebracht dingen en menschen, die bij elkaar niet hooren (b.v. Brunner en Ravinck, bien étonné etc.); van halve fouten van vroegere orthodoxen (b.v. Da Costa's parallelie tusschen Christus' „menschheid" en Schrift) worden hier heele fouten gemaakt (de Schrift als Bijbel is de dienstknechts-gestalte van den Heiligen Geest); omtrent het nieuw-calvinisme wordt meer beweerd dan bewezen; met woorden wordt soms gespeeld (b.v. bijbel-kritiek, die er te Amsterdam V. U. en te Kampen zoo behooren te komen, doch dan heel wat anders is dan ooit iemand met het woord bedoeld heeft, en toch ook al weer evenmin begerlijk).

Dit zijn zoo enkele klachten, die naast elkaar mischelen wat onvriendelijken indruk maken. Zoo is het niet bedoeld; alleen wilde ik maar, dat Prof. Haitjema andere namen gaf aan zijn (volgens Prof. Dr H. Visser nu eindelijk!) ook gemoderniseerd „confessiona-lisme", dat mij allesbehalve confessioneel dunkt te zijn. Als maar niet tegenwoordig haast allen vuchten om de zelfde vlaggen, konden we elkaars ladingen veel meer met rust laten, en behoeften we niet zoo dikwijls pijnlijk-duidelijk te worden ter waarschuwing van onze minder tot onderzoek en toetsing den tijd hebbende menschen.

K. S.

¹⁾ Eindelijk: want voor enkele jaren klaagde Prof. V. over „De Reformatie", die maar uitwees wie wel of niet gereformeerd waren. Thans (1931) gaf Prof. V. over Prof. H. een gelijk oordeel als vroeger ons blad. Er komt veel terecht, als men maar geduld heeft en wachten kan.

Ds J. Versteeg, Sterker dan de dood.

J. H. Donner — Rotterdam. 1931.

Schrijver van deze preek is leider van het werk der Geref. Evangelisatie onder schippers (G.E.O.S.) te Rotterdam. De preek verschijnt als no. 1 van een serie evangelisatie-preeken van 10 stuks, door verschillende gereformeerde predikanten. Tekst der preek is Rom. 5:8; maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondars waren. Al vrees ik, dat enkele evangelisatie-objecten (zoals wij hen constantelijk noemen) niet precies zullen verstaan, wat de schrijver wel, en wat hij niet aanvaardt van Kierkegaard's lexicon der christelijke rede, toch heeft zijn preek de verdienste, dat ze haar lezers niet (zoals veel andere evangelisatie-lectuur) bij voorbaat overtuigt, dat de auteur hen voor gedachte-loozen en leeghoofden houdt. Hij rekent met hen als met menschen van normale ontwikkeling en spreekt tot hen daarna van het evangelie. Kon er een volgende keer iets minder breedspreek bij, de „evangelisatie-objecten" zouden er nog meer wel bij kunnen varen. Gaarne aanbevelen.

K. S.

Prof. Noordzij over de Opgravingen in het Oosten.

Het bekende standaardwerk van Prof. Dr A. Noordzij over de opgravingen in het Oosten, n.l. „Goda Woord en der eeuwen getuigenis" is nu ongeveer vier jaar uitverkocht.

Naar wij vernemen, zal binnenkort bij den uitgever J. H. Kok te Kampen van dit zeer gezochte boek een geheel omgewerkte en zeer vermeerderde druk verschijnen. De auteur heeft het werk grondig herzien, en bij-gewerkt tot den allerjongsten tijd.

Het boek is aanzienlijk uitgebreider dan de eerste druk. Deze tweede druk zal namelijk 130 bladzijden druks meer bevatten, terwijl talrijke geheel nieuwe en zeldzame illustraties zullen worden opgenomen. Ook zijn aan deze nieuwe uitgave enkele registers toegevoegd, die de waarde van het boek zeer verhoogden.

Ondanks deze uitbreiding wordt de prijs van het boek niet verhoogd. Wie over dit interessante en voor alle Bijbellezers zoo betekenisvolle werk meer wil weten, vrage het prospectus bij zijn boekhandelaar of bij den uitgever.

CORRESPONDENTIE

Aan het adres der Redactie werd door de post terug-bezorgd een „Reformatie"-nummer, door een niet genoemde afzender geadresseerd: J. van Hilten, Beuk-struut, Den Haag, maar als onbestelbaar geretourneerd. Het exemplaar zal door den Secretaris der Redactie na opgave gaarne aan het adres van den afzender worden gepost.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Bellingwolde-Nieuweschans: D. K. Wielenga, cand. te Franeker.
Marum: S. v. Wouwe te Arum.
Raamsdonk-Drimmelen: R. v. Maare, cand. te Loenen a. d. Vecht.
Scheveningen (5e pred. pl.): D. Scheele te Middelburg.

Aangenomen naar:

Aalten (vac. J. Gommer): D. Zwart te Oudemirdum.
Nunspeet: J. Tijmes te Westerlee.
Zuidwolde (Gr.): J. R. Hommes, cand., hulppr. te Breesand.

Bedankt voor:

Alphen a. d. Rijn (2e pred. pl.): G. D. Kuiper te Aalsmeer.
Batum: W. v. d. Heide te Zoutkamp.
Sneek (vac. H. M. Dethmers): Mr G. M. den Hartogh te Hazerswoude.

Intrede te:

Strijen: N. J. A. v. Ezel, cand. Tekst: Psalm 122:9.

Jubilea:

20 November: J. C. Balhuizen te Buitenpost, 50 jaar.
22 November: J. Gommer te Aalten, 40 jaar.
22 November: R. W. de Jong te Santpoort, 40 jaar.
22 November: G. J. v. d. Vegt te Bergen (N.-H.), 40 jaar.

Ds H. W. Felderhof, †

Te Dieren, waar hij na zijn bekomen emeritaat zich met-terwoon gevestigd had, is in den ouderdom van 65 jaar overleden Ds H. W. Felderhof, laatstelijk predikant bij de Geref. Kerk te Zevenhuizen (Z.-H.).

Ds A. Terpstra.

Ds A. Terpstra, die dit jaar als predikant van de Geref. Kerk te Treebeek (L.) was losgemaakt, en sindsdien te Arnhem woonde, heeft zich, naar wij vernemen, aan de gemeenschap der Geref. Kerk aldaar onttrokken. Ds Terpstra is dus bij de Geref. Kerken niet meer beroepbaar.

Candidaten tot den H. Dienst.

Cand. J. Meester van Spakenburg, beroepen predikant bij de Geref. Kerk te Brouwershaven, is door de Classis Zierikzee peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten. De heer Meester denkt Zondag 20 December a.s. intrede te doen, na bevestiging door Ds P. de Jong te Spakenburg.

— De heeren J. G. Adema en D. v. d. Wielen, resp. wonende te Leeuwarden en te Bergum, candidaten aan de Theol. School te Kampen, en beroepen pred. bij de Geref. Kerken te Opende (Gr.) en te Boornbergum, zijn door de Classis Drachten peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot de bediening des Woords en der Sacramenten.

Kerkgebouwen.

Te Oost-Zaandam zal het wellicht binnen afzienbaren tijd komen tot stichting van een nieuwe Geref. kerk. Een te dezer zake benoemde Commissie, door den Kerkeraad van Zaandam benoemd, kreeg de opdracht voorstellen voor te nemen maatregelen in te dienen.

Kerkorgels.

Te Apeldoorn is voor de derde Geref. Kerk, aan den Arn-hemischen weg, de bouw van het nieuwe orgel opgedragen aan de firma G. van Leeuwen en Zonen te Leiderdorp. Het orgel zal bevatten 22 sprekende registers, waaronder één transmissie.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Vlaardingen: W. Bijleveld te Haarlem.

Intrede te:

Dokkum: D. Henstra, cand. Tekst: Joh. 3:29 en 30.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Ierseke: J. D. Barth te Borssele.

Bedankt voor:

Grand Rapids (Mich. U.S.A.): J. Vreugdenhil te Bruinisse.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Kampen (vac. A. v. d. Kooij): B. Batelaan te Barneveld, S. Goverts Jr te Gameren en J. J. Timmer te Ermelo.

Beroepen te:

Amstelveen: H. Dekker te Weesp.
Benschop: J. Vermaas te Ter Aa.
Groningen (vac. G. Tichelaar): J. J. C. Karres te Apeldoorn.
Henkelum: E. Jongens te Leimuiden.
Linschoten bij Woerden: O. J. v. Rootelaar te Poortvliet.
Schalkwijk: D. van Luttervelt, Em. pred. te Zeist.
Ureterp c.a.: J. C. Fischer te Jukwerd.

Aangenomen naar:

Gendt bij Nijmegen: J. H. Chr. Israël te Vleuten (U.).
Hoogeveen (vac. J. G. R. Langhout): Jac. Vermaas te Ter Aa.
Heerlen-Terwinselen (toez.): C. L. Tuinstra te Lemele en Archem.
Katwijk aan Zee (als hulppr.): Joh. Bronsgeest, cand. te Leiden.
Oud-Beijerland (vac. J. D. v. Hof): W. Rijnsburger te Polbroek.
Urk: C. A. Lingbeek, Em. pred. te Voorthuizen.
Putten (vac. J. J. v. Amstel): J. C. Wolthers te Onstwedde.

Bedankt voor:

Amsterdam (vac. Prof. Dr A. H. de Hartog): Dr A. Steen-beek te Surhuizum.
Bergschenhoek: S. Goverts Jr te Gameren.
Elst (bij Geldermalsen): D. v. Luttervelt, Em. pred. te Zeist.
Leeuwarden (vac. T. Kloosterman): D. M. Blankhart te Hillegersberg.
Boven-Hardinxveld, Benschop, 's-Grevelduin-Capelle, Krim-pen a. d. Lek, Nieuw-Lekkerland en Waarder bij Woer-den: Jac. Vermaas te Ter Aa.
Ridderkerk: J. C. Wolthers te Onstwedde.
Schaarsbergen (toez.): Jhr J. L. A. Martens van Seven-hoven te Utrecht.
Zevenbergen: J. v. Reken te Ommeren.

Intrede te:

Dalfsen: O. S. Cazemier. Tekst: 1 Thess. 5:8-11.
Gasselte: T. A. v. d. Vlies. Tekst: Joh. 17:22.